

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Sayı : 22778
Tarih : 01.12.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 01/12/2022 16:47
Sayı: E-120.10-1125231

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti'nin onayladığı uluslararası sözleşmelerde yer alan “düşünce, vicdan ve din özgürlüğü” hakkının halen yaşama geçirilmemesi, Alevi öğrencilerin din derslerin maruz kaldıkları nefret söylemlerinin ve yaşadıkları mağduriyetin giderilmemesi, yargı kararlarına rağmen idarenin uygulamalarından doğan sorunların önüne geçilmemesinin ve en nihayetinde zorunlu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinin Alevi öğrencilere dayatılmasının nedenlerinin ve uygulamadaki çözüm yollarının araştırılması için Anayasamızın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ederiz.

Ali KENANOĞLU

İstanbul Milletvekili

Zeynel ÖZEN

İstanbul Milletvekili

Kemal BÜLBÜL

Antalya Milletvekili

Tülay HATİMOĞULLARI ORUÇ

Adana Milletvekili

GEREKÇE

Anadolu, Balkanlar ve Mezopotamya coğrafyasının dolayısıyla da bu toprakların kadim inançlarından birisi olan hak ve hakikat yolundaki Alevi inancına mensup öğrenciler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde yıllardır sistematik bir ayrımcılığa ve nefret söylemlerine maruz kalmaktalar. Bugüne kadar bu derslerde yaşanan nefret suçu niteliğindeki yüzlerce hadiseden kamuoyuna yansıyan bazıları şunlardır:

2013 yılı içindeki örneklerden birisi; İstanbul Fatih Davutpaşa Lisesi'nde bir din öğretmeni, ders sırasında tahtaya "Sapkınlar" ve "Doğru yoldakiler" şeklinde iki yol çizip Hristiyan, Musevi ve Alevileri sapkın olmakla suçlamıştır. Yine aynı sene Mersin Gazipaşa Ortaokulu'nda sözleşmeli olarak görev yapan din kültürü dersi öğretmeni "Alevilerin ellerinden yemek yenmez" ifadesi Alevi öğrenciler ve aileler arasında infial etkisi yaratmıştır.

2014'te Cemil Atlas Ortaokulu'nun beşinci sınıflarda din kültürü öğretmenliği yapan İ.T. sınıfta ders esnasında Alevi öğrencilerin ayağa kalkmasını istedi. Olayı çocuklarından duyan veliler, öğretmenin ayağa kalkan iki öğrenciye kelimeyi şahadet getirmelerini söyleyip, daha sonra istediğini yapan öğrencilere 'Gerekirse okulunuzu bırakın, ama Kur'anı Kerim'i okumayı bırakmayın' dediği iddia edilmiştir.

Yine aynı sene İstanbul'un Sultangazi ilçesindeki Orhangazi Ortaokulu'nda meydana gelen olayda iddiaya göre Alevi inancına sahip T.İ.Ç. ve A.S. isimli kız öğrenciler adına aileleri okul yönetimine dilekçe verip Kur'an-ı Kerim dersine girmemişlerdir. Derse giren Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni Y.E.Ç. yoklama sırasında öğrencilerin derste olmadığını görerek sınıftaki çocuklara "Bu öğrenciler nerede? Neden derse girmiyorlar. Hristiyan mı bunlar" diye sordu. Bunun üzerine sınıftaki çocuklar arkadaşlarının Alevi olduğuna dikkat çekerek "O Tuncelili Alevi" diye yanıt verdi. Ertesi gün ise iki kız öğrenci öğretmenleri tarafından çağrılarak derse girmeleri için baskısıyla karşılaştı.

2018'de İstanbul Sultanbeyli Maraşal Fevzi Çakmak Ortaokulu'nda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni olarak görev yapan A.H'nin 6. sınıf öğrencilerine ders esnasında "Alevileri oruç tutmayan, namaz kılmayan, sadece H.z. Ali'ye tapan sapkın bir topluluk" olarak tanımlayan nefret söylemleri kullanıldı.

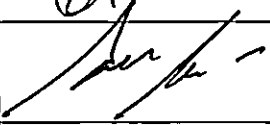
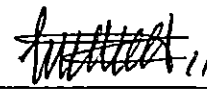
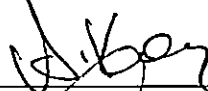
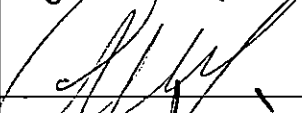
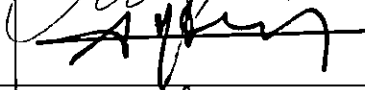
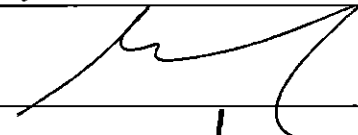
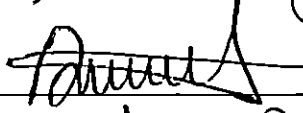
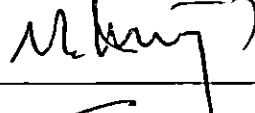
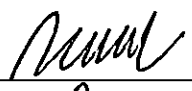
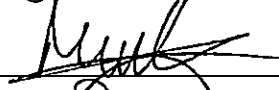
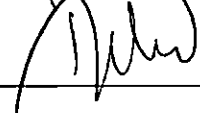
2019'da İstanbul Arnavutköy'e bağlı Şehit Demet Sezen Çok Programlı Anadolu Lisesi'nde din kültürü ve ahlak bilgisi dersi öğretmenin Alevilere yönelik hakaret içeren ayrımcı ifadeler kullanmıştır. Söylenenlere tepki gösteren 9. sınıf öğrencisini öğretmenin sınıftan kovup notunu kırmakla tehdit etmiştir.

2021 yılında Ankara'nın Mamak ilçesindeki Şehit Ali İhsan Okatan Ortaokulu'nda M.K. adlı din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeninin, 8. sınıf öğrencilerine 20 Eylül'deki ders sırasında "Alevi olanlar parmak kaldırsın" dedikten sonra parmak kaldıran öğrencilere "Aleviler neden abdest alıp namaz kılmıyor? Oruç neden tutulmuyor? sorularını yönelttiğine dair iddialar kamuoyuna yansımıştır. Ayrıca "Biz Hazreti Ali'yi sevmeyiz. Hazreti Ali, peygamber efendimizin eşine küfür etmiş" ifadelerini kullandığı da ders anında sınıfta bulunan çocuklar tarafından dile getirilmiştir.

Son olarak 30 Kasım 2022 tarihinde Bursa'da Hürriyet Anadolu Lisesinde görev yapan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni Mehtap Cengiz'in sınıfta, "Ben Alevilerin gittikleri yolun yanlış olduğunu düşünüyorum. Çoğu Alevi ailede çocuğun kimden olduğu belli değil. Alevilerin Hz. Ali'yi Hz. Peygamberimizin yerine koyduklarını, çoğu Alevinin ahlaki açıdan bozuklukları bulunduğunu, bir erkek ile kız öğrencinin ders dışında konuşmasının da zina olduğunu" söylemesi üzerine sınıfta bulunan Alevi öğrenciler durumu ailelerine bildirdi. Ailelerin okula gelerek duruma tepki gösterip, suç duyurusunda bulundular.

Burada belirtilen birçok örnekten de görüldüğü üzere Türk Ceza Kanunu'nun 216. maddesinde düzenlenen, halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama suçu bu derslerde birçok kez Alevi öğrencilere karşı işlenmiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) zorunlu din dersini insan haklarına aykırı bulan kararlarının ardından, Türkiye'de Anayasa Mahkemesi mahkemesine benzeri bir karar vererek, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinden muaf tutulmak isteyen bir öğrencinin başvurusunun kabul edilmemesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna hükmederek, 20 bin TL manevi tazminat ödenmesine karar vermiştir. Fakat bu dersler halen Alevi öğrencilere dayatılmakta nefret söylemlerine maruz kalmalarına neden olmaktadır.

Devletin demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti niteliğini tanımlayan anayasal haklar ve tamamı Alevilerin inanç özgürlüğü lehine çeşitli AİHM kararları ile birlikte değerlendirildiğinde, ülkemizin de onayladığı uluslararası sözleşmelerde yer alan "düşünce, vicdan ve din özgürlüğü" hakkının halen yaşama geçirilmemesi, Alevi öğrencilerin din derslerin maruz kaldıkları nefret söylemlerinin ve yaşadıkları mağduriyetin giderilmemesi, yargı kararlarına rağmen idarenin uygulamalarından doğan sorunların önüne geçilmemesinin ve en nihayetinde zorunlu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinin Alevi öğrencilere dayatılmasının nedenlerinin ve uygulamadaki çözüm yollarının araştırılması elzemdir.

1			
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	MURAT SARISAÇ	VAN	
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
15			
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	NUSRETTİN MAÇİN	ŞANLIURFA	
19	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
20	FELEKNAS UCA	BATMAN	